

Koens gener kan afgøre mælkens sundhed

Stamtræet har i høj grad betydning for, hvilke kvaliteter koens mælk har, viser forskning fra Aarhus Universitet og SEGES. Det giver nye muligheder for at producere mælk med specifikke egenskaber.

12.01.2017 | Mille Marie Christensen

Koens stamtræ er i stor udstrækning med til at afgøre mælkens indhold af forskellige fedtsyrer. Foto: Colourbox
Avl kan bruges til at fremme bestemte sundhedsmæssige egenskaber i køernes mælk. Ny forskning fra Aarhus Universitet og landbrugets videncenter SEGES, viser nemlig, at koens stamtræ i stor udstrækning er med til at afgøre mælkens indhold af forskellige fedtsyrer.

Fra 1. maj 2015 til 1. september 2016 er mælk fra alle danske køer blevet screenet for at undersøge mælkens fedtsyresammensætning, og de data er nu analyseret. Resultaterne fra de knap 3,5 mio. mælkeanalyser åbner nye muligheder for, hvordan man via avl kan styrke mælkens ernæringsmæssige indhold. Resultaterne er udgivet i en ny DCA-rapport.

- Analysen viser ikke overraskende, at køernes foder og miljø har betydning for indholdet i mælken. Men også at generne i høj grad afgør mælkens indhold. Det giver mulighed for, at vi med stor sikkerhed kan bruge avl til at påvirke mælkens fedtsyresammensætning i en sundhedsfremmende retning, siger Morten Kargo, seniorrådgiver ved Institut for Molekylærbiologi og Genetik, Aarhus Universitet og specialkonsulent ved SEGES.

Mælk med særskilte egenskaber

Køernes mælk indeholder forskellige fedtsyrer i forskellige mængder. Fedtsyrernes effekt på sundheden er under diskussion, og forskningen er ikke entydig. Men den aktuelle viden viser, at der sandsynligvis kan opnås en sundhedsfremmende profil i mælkefedtet ved at øge indholdet af umættede fedtsyrer og reducere andelen af det mættede fedtsyrer.

- Og da vi ud fra vores data kan se, at der er en avlsmæssig variation for de enkelte fedtsyregrupper, så betyder det, at vi har muligheden for at "styre" det ernæringsmæssige indhold i mælken ved at bruge sæd fra bestemte tyre, forklarer Morten Kargo.

I Storbritannien er man allerede i gang med at producere mælk med særskilte egenskaber. Mælken bliver produceret ved at udnytte de fodringsmæssige muligheder for at påvirke mælkens fedtsyreprofil, altså endnu ikke ved at bruge avl.

De engelske forbrugere kan købe en særlig mælk med et lavere indhold af mættet fedt end normal mælk. Landmændene, som leverer den særlige mælk, har en kontrakt og bliver afregnet med en højere pris. I Danmarks står landbruget også klar til at levere mælk med en særlig fedtsyreprofil, hvis der er et marked for det, vurderer Arne Munk, økologikonsulent i SEGES.

- Hvis der kommer et dansk marked for mælkeprodukter med særlige egenskaber, vil det være oplagt at ændre det avlsmæssige niveau i gunstig retning og samtidigt udnytte de fodringsmæssige muligheder for at producere mælk med en sundhedsfremmende fedtsyreprofil. Og det er landbruget selvfølgelig klar til, siger Arne Munk.

Yderligere oplysninger

De nye resultater kan læses i DCA-rapporten [Fedtsyreprofilen i mælk fra malkekøer](#).

Projektet er finansieret af: GUDP med 7,4 mio. kr. og med penge fra Bevaringsudvalget, samt medfinansiering fra de involverede parter. I alt er budgettet på godt 10 mio.

SOBcows er et Organic RDD2-projekt og koordineres af Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer (ICROFS).

Kontakt

Seniorrådgiver Morten Kargo

Institut for Molekylærbiologi og Genetik - Center for Kvantitativ Genetik og Genomforskning

Aarhus Universitet

E-mail: morten.kargo@mbg.au.dk

Telefon: 87157987

Forskning